

Wpłynęło dn. 2017-03-01
L. dz. 10/484/2017
Pozostało 49

POLSKIE TOWARZYSTWO FARMACEUTYCZNE
Polish Pharmaceutical Society

ul. Długa 16, 00-238 Warszawa

L. dz. 23, 2017

Warszawa, 27 lutego 2017 r.

• ZARZĄD GŁÓWNY
- BIURO
tel./fax (22) 831 15 42
tel. (22) 831 02 43

• DZIAŁ
WYDAWNICTW
tel. (22) 831 02 41
fax (22) 635 84 43

*Farmacja Polska
Acta Poloniae
Pharmaceutica
Bromatologia i Chemia
Toksykologiczna*

• DZIAŁ KOLPORTAŻU
tel./fax (22) 831 79 63

• DZIAŁ FINANSOWY
tel./fax (22) 831 79 63

• KONTO BANKOWE:
Millenium SA
29 1160 2202 0000 0000
2770 0281

• NIP 526-025-19-54

~~Szanowny Pan
Minister Zdrowia
Konstanty Radziwiłł~~

Szanowny Panie Ministrze,

Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne przesyła w załączeniu stanowisko dotyczące proponowanych zmian ustawy Prawo farmaceutyczne w zakresie prowadzenia apteki przygotowane przez ekspertów Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego pod przewodnictwem dr hab. Agnieszki Zimmermann.

Z wyrazami szacunku

PRÉZES
POLSKIEGO TOWARZYSTWA FARMACEUTYCZNEGO

Janusz Pluta
prof. dr hab. n. farm. Janusz Pluta

To wiadomości:

*mgr Jan. Elżbieta Potrowska - Rutkowska
Prezes NRA*

Stanowisko dotyczące proponowanych zmian ustawy Prawo farmaceutyczne w zakresie prowadzenia apteki

Jako przedstawiciele środowiska akademickiego z uwagą przyglądamy się pracom poselskim związanym z proponowanymi zmianami ustawy Prawo farmaceutyczne, zwłaszcza tym dotyczącym fundamentalnych zasad funkcjonowania rynku aptek.

Stoimy na stanowisku, iż apteka powinna być elementem składowym systemu świadczeń zdrowotnych i traktowana powinna być jako placówka ochrony zdrowia, świadcząca usługi na rzecz pacjentów (zgodnie z art. 86 ust. 1 ustawy Prawo farmaceutyczne). W obecnym kształcie zapisów ustawowych aptekę może prowadzić każdy podmiot gospodarczy, **niezwiązany etyką i deontologią zawodową**. Świadczy to o liberalnym traktowaniu apteki jako miejsca osiągnięcia zysku w sensie gospodarczym, nie społecznym. Zmiana podejścia ustawodawcy do apteki – czyli **odejście od polityki liberalnej jest w naszym przekonaniu w pełni uzasadnione dobrem polskiego pacjenta**¹. Jak wykazały doświadczenia innych krajów², a także jak można zauważyć polskie, deregulacja nie spowodowała obniżenia cen leków, ani nie polepszyła dostępu pacjentów do leków. Nowe apteki sieciowe otwierane są przede wszystkim w dużych aglomeracjach lub w miastach średniej wielkości. Dodatkowo rosnąca liczba aptek w zestawieniu z liczbą polskich farmaceutów posiadających prawo wykonywania zawodu wskazuje, że usługi farmaceutyczne nie są świadczone przez fachowy personel ale przez techników farmaceutycznych. Może to bezpośrednio wpłynąć na bezpieczeństwo pacjenta. Deregulacja wywarła za to wpływ na zwiększenie konsumpcji leków OTC i suplementów diety. Można wręcz mówić o nadmiernym spożyciu, często nieracjonalnym, podsycanym dodatkowo nieodpowiedzialną, wszechobecną reklamą leków. Co ciekawe, w Polsce zwiększanie konsumpcji leków nie przekłada się na wydłużenie życia Polaków. Należy także zauważyć, że świadomość leku jako potencjalnie niebezpiecznego jest w naszym kraju bardzo niewielka o czym świadczy bardzo mała liczba zgłoszeń działań niepożądanych. Jest to dodatkowe ryzyko związane z liberalizacją obrotu lekiem w Polsce.

---

¹ Takie rozwiązanie na terenie Europy funkcjonuje w Niemczech, Francji, Włoszech, Hiszpanii, Grecji, Austrii, Chorwacji, Finlandii, Danii, na Węgrzech (od 2011 roku), Estonii (od 2014 roku).

² Community pharmacy in Europe. Lessons from deregulation – case studies - commissioned by PGEU (Pharmaceutical Group of the European Union), autorzy opracowania: S. Vogler, D. Arts, C. Habl

W przypadku przedstawicieli zawodów zaufania publicznego prowadzenie praktyki zawodowej możliwe jest tylko indywidualnie, na podstawie określonych reguł, w tym zasad prawnych, etycznych i moralnych. W zawodzie farmaceuty, który posiada własny samorząd zawodowy i w swej pracy kieruje się zasadami etyki zawodowej, prowadzenie własnej praktyki jest aktualnie niemożliwe. Apteki stają się własnością funduszy inwestycyjnych, dla których zasady etyki aptecznej są obce. Farmaceuci pracujący w sieciach aptek muszą stosować się do wskazówek „sprzedażowych”, co zupełnie sprzeczne jest z ideą zawodu i ogólnie z ideą ochrony zdrowia. To co aktualnie obserwujemy wprost prowadzi do bardzo niebezpiecznego wzrostu podatności zawodu farmaceuty na naciski i w konsekwencji także do spadku zainteresowania studiami farmaceutycznymi oraz zdobywania specjalizacji.

Liczne opracowania, które w ostatnim czasie są prezentowane potwierdzają, jak daleko niekorzystne zmiany zdołały się utrwalić. W naszej ocenie jest to ostatnia szansa na **uporządkowanie zasad funkcjonowania rynku, w taki sposób, aby Państwo Polskie i Rząd RP miał realny i rzeczywisty wpływ na tą część polityki zdrowotnej państwa, która wiąże się z lekami.** Wartość i znaczenie tego obszaru powinno pozostawać pod szczególnym nadzorem, choćby ze względu na nieuchronny stały wzrost wartości rynku produktów leczniczych związany ze starzejącym się społeczeństwem. Bez obiektywnej wiedzy zaangażowanych, niezależnych farmaceutów w wieloletniej perspektywie czeka nas utrata wpływu na sprawowanie wewnętrznej polityki lekowej. To obecna decyzja Rządu Polskiego sprawi w jakich realiach będziemy funkcjonować, niezależnej gospodarki lekowej, czy uzależnionej od spółek prawa handlowego korporacyjnej rzeczywistości rajów podatkowych i rosnących zysków oczekiwanych przez ich Zarządy.

Należy zauważyć, że obowiązek, by kierownikiem apteki był farmaceuta nie zapewnia pełnego nadzoru nad aktywnością przedsiębiorcy prowadzącego aptekę. Kierownik sprawuje nadzór merytoryczny jednak nie może ingerować w sposób prowadzenia przedsiębiorstwa. Zmuszany jest do realizowania planu sprzedażowego bez względu na konsekwencje dla pacjenta. Dlatego też naszym postulatem jest dążenie do zapisów prawnych gwarantujących bezpieczeństwo zdrowotne. Bezpieczeństwo to zapewnione może być tylko w sytuacji regulacji obrotu detalicznego lekiem i zapewnieniu, że apteka może być prowadzona tylko przez farmaceutę, działającego zgodnie z kodeksem etyki, zgodnie z deontologią zawodową i zgodnie z misją swojej profesji. Należy także podkreślić, że zapisy prawa farmaceutycznego powinny wykorzystywać potencjał polskiego aptekarstwa w ochronie zdrowia publicznego, w prewencji i wczesnym wykrywaniu chorób cywilizacyjnych oraz wykorzystywać potencjał polskich farmaceutów, zwłaszcza w zakresie świadczenia opieki farmaceutycznej.

Po wprowadzeniu proponowanej regulacji w życie wyłącznie farmaceuta będzie odpowiedzialną osobą w obszarze dystrybucji i racjonalnego dostępu pacjenta do produktów leczniczych, które są jednym z najważniejszych dóbr dla każdego cywilizowanego społeczeństwa. Jednocześnie ryzyko utraty Prawa Wykonywania Zawodu jest bardzo skutecznym narzędziem w ramach, którego sprawowany jest właściwy nadzór nad przestrzeganiem reguł służby farmaceutycznej.